

Sairaanhoidajan perehdytys nuorisopsykiatriseen hoitotyö- hön

Anni Aro

Tanja Lehtola

OPINNÄYTETYÖ
Maaliskuu 2024

Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoidaja

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma

ARO, ANNI & LEHTOLA, TANJA
Sairaanhoitajan perehdytys nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön

Opinnäytetyö 34 sivua, joista liitteitä 8 sivua
Maaliskuu 2024

Nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä on omat erityispiirteensä. Psykiatrisen sairaanhoitajan toimenkuva poikkeaa perinteisestä sairaanhoitajan työstä. Nuorten kanssa työskennellessään sairaanhoitajan tulee huomioida heidän kehitykselliset vaiheensa, sekä tehdä tiivistä yhteistyötä perheen sekä muun verkoston kanssa. Opinnäytetyössä kuvaillaan hoitotyön erityispiirteitä nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä sekä tuodaan esille alalla olevia haasteita.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Aineistohaku on suoritettu Cinahl-, Medic-, springer link- ja Andor-tietokannoista. Suoria tutkimuksia aiheesta ei ollut lainkaan. Sairaanhoitajan työhön perehdyttämistä on tutkittu useilla muilla hoitotyön aloilla, mutta ei nuorisopsykiatrialla. Koska suoraan aiheetta koskevaa tutkimusaineistoa ei ollut, tutkimukset on jaettu perehdytystä ja nuorisopsykiatria käsitteleviin tutkimuksiin. Osaltaan nämä molemmat aiheet tuovat esiin erillisinä osina tärkeitä perehdytyksessä huomioitavia asioita.

Tulosten mukaan perehdytyksestä on monenlaisia kokemuksia ja perehdyttämis-
tapoja on monia. Esiin kuitenkin nousevat perehdytettävän yksilöllinen huomioi-
minen ja perehdytyksen yksilöllisyys. Nuorisopsykiatrisen hoitotyön tutkimuk-
sissa ilmeni lisääntyneiden läheteiden määrä ja hoidon ruuhkautuminen. Hoi-
toalalla on suuri pula työntekijöistä ja hyvällä perehdytyksellä on mahdollista si-
touttaa työntekijä työyhteisöön.

Jatkoehdotuksena olisi hyödyllistä tutkia psykiatrisen sairaanhoitajan työnkuvaa
ja mitä huomioitavia asioita alalla on.

Asiasanat: nuorisopsykiatria, perehdyttäminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care

ARO, ANNI & LEHTOLA, TANJA
Nurse's Orientation to Youth Psychiatric Care
A Guide for Adolescent Psychiatry Nurses

Bachelor's thesis 34 pages, appendices 8 pages
March 2024

Adolescent psychiatric nursing has its own specific characteristics. The job description of a psychiatric nurse is different from that of a traditional nurse. When working with young people, the nurse must consider their developmental stages and work closely with the family and other networks. The thesis describes the special features of nursing in adolescent psychiatric nursing and highlights the challenges in the field.

The thesis was carried out as a descriptive literature review. The material was searched from Cinahl, Medic, Springer Link and Andor databases. There were no direct studies on the subject. There have been studies on nurse induction in several different nursing fields, but not in adolescent psychiatry. In the absence of direct research data on this topic, the studies have been divided into studies on induction and adolescent psychiatry. To some extent, these two topics highlight, as separate sections, important issues to be considered in induction.

The results show that there is a wide range of experiences of induction and that there are many ways of doing induction. However, what stands out is the individual attention given to the trainee and the individual nature of the induction process. The studies on adolescent psychiatric nursing showed an increase in referrals and a backlog of cases. There is a serious shortage of staff in the care sector and good induction can help to retain staff in the community.

As a further suggestion, it would be useful to explore the job description of psychiatric nurses and what needs to be considered in this field.

Key words: adolescent psychiatry, orientation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	Teoreettiset lähtökohdat	6
	2.1 Perehdytys	6
	2.2 Sairaanhoidaja	7
	2.3 Psykiatrinen hoitotyö	8
	2.4 Nuorten psyykinen oireilu	9
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tehtävä ja tavoite	11
4	Menetelmälliset lähtökohdat	12
	4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus.....	12
	4.2 Kirjallisuuskatsaus ja aineiston valinta	12
	4.3 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	14
5	Tulokset.....	16
	5.1 Sairaanhoidajan perehdytys.....	16
	5.1.1 Perehdytys osaaminen	16
	5.1.2 Perehdytyksen vaikutus hoitotyöntekijään.....	16
	5.2 Nuorisopsykiatrinen hoitotyö	18
	5.2.1 Nuorisopsykiatrisen hoitotyön erityispiirteet.....	18
6	POHDINTA	20
	6.1 Tulosten tarkastelu.....	20
	6.2 Eettisyys ja luotettavuus.....	21
	6.2.1 Kehittämissideat.....	22
	LÄHTEET	23
	LIITTEET	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
	Liite 1. Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset.....	29

1 JOHDANTO

Nuorisopsykiatrinen hoitotyö on parhaimmillaan tuloksellista hoitoa ja kuntoutusta. (Lääkäri-lehti 2020, 48, s.2592–2593). Nuorisopsykiatrinen hoitotyö koostuu eri hoitomuotojen yhdistelmästä, esimerkiksi ryhmätoiminnasta, perhetyöstä, yksilökäynneistä, avohoidosta, osastohoidosta ja lääkehoidosta. Nuorisopsykiatrialla hoidetaan 13–17-vuotiaita nuoria, joilla on monimuotoista psykiatrista oirehdintaa. (Nuorisopsykiatrinen hoito n.d.)

Perehdyttämisellä tarkoitetaan työhön, työtehtäviin ja työympäristöön opastamista. Yleensä perehdytys tapahtuu uuden työsuhteen alussa, tai työtehtävän vaihtuessa (Tutkiva hoitotyö Vol. 17 (4). 2019). Suomessa mielenterveyden häiriöt maksavat yksitoista miljardia euroa vuodessa, summa koostuu terveystalouden, työmarkkinoiden ja sosiaaliturvan kustannuksista. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevista yli puolet kärsii mielenterveysongelmista. (Tilastotietoa mielenterveydestä 2023.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kirjallisuuskatsaus, joka kuvaa sairaanhoitajan perehtymistä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön. Tarkoituksena oli tuottaa kirjallisuuskatsauksen avulla tietoa sairaanhoitajan perehtymisestä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön.

Työ rajattiin koskemaan psykiatrisen sairaanhoitajan perehdyttämisessä huomioitavia asioita nuorisopsykiatrialla. Kirjallisuuskatsauksen aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Opinnäytetyön tehtävänä on vastata kysymykseen:

Mitkä asiat ovat tärkeitä perehdyttäessä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön?

2 Teoreettiset lähtökohdat

2.1 Perehdytys

Perehdyttämiseen kuuluu erilaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada uusi työntekijä tuntemaan työpaikkansa, sen tavat ja kollegat, sekä työhön liittyvät odotukset. Työnopastukseen kuuluvat työkokonaisuus sekä, mistä vaiheista ja osista työ koostuu ja mitä tietoa ja osaamista työ edellyttää työntekijältä. (Aho-kas L, 2013). Työntekijöiden tulisi ymmärtää, miksi organisaatio on olemassa ja miten se toimii. Työterveyslaitos on tutkinut, että epätietoisuus siitä, mitä kunkin työntekijän tulee työssä tehdä, mihin tulisi pyrkiä ja mitä on odotettavissa, kasvattaa merkittävästi sydänkohtausriskiä. (Työelämän tutkimus 2010). Hyvä perehdytys tuo etuja työntekijälle, sekä koko organisaatiolle. Perehdyttäminen nähdään kehittymismahdollisuutena työyhteisölle. (Perehdyttämisen pelikentällä 2010). Työturvallisuuslain (2002/738) mukaan työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan olosuhteisiin, toimintatapoihin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan ja turvalliseen käyttöön (Finlex). Työpaikalla tulee olla varattuna riittävästi aikaa ja resursseja, jotta hyvä perehdytys onnistuisi. Myös perehdytysmateriaalien tulee olla ajan tasalla. Hyvään perehdytykseen kuuluu palautteen saaminen ja tavoitteista keskusteleminen. (Työterveyslaitos nd.) Perehdytysuunnitelma pitäisi olla joka työpaikalla ja uuden työntekijän tulisi se lukea. Hyvän perehdytyksen myötä virheet ja tapaturmat vähenevät. Perehdyttäessä on myös tärkeää huomioida työntekijän yksilölliset edellytykset. (Työsuojelu 2021.)

Työntekijän perehdyttämisprosessi on moniulotteinen kokonaisuus, jossa perehdyttävillä työntekijöillä on merkittävä rooli. "Laadukas perehdytysprosessi muodostuu perehtyjän yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistamisesta, perehdytyksen tavoitteellisuudesta ja sen vakioidusta sisällöstä sekä jatkuvasta arvioinnista." (Tutkiva hoitotyö 17(4), 3–13. 2019.) Perehdyttämisprosessin tavoitteena on saada työntekijä tuntemaan kuuluvansa organisaatioon nopeasti. (Nieminen J. 2023.)

Nykypäivänä on paljon vuokratyöntekijöitä, joille kattava perehdytysmateriaali tuo turvaa ja mukavuutta työhön, eikä vakituisen henkilöstön tarvitse korjata

vuokratyöntekijöiden virheitä. Hyvä perehdytys vaikuttaa mittavasti työhyvinvointiin (Hiltunen, 2021.) Perehdyttäminen kuuluu kaikille, myös keikkatyöläisille, kesätyöläisille ja kausityöntekijöille. Työtavat saattavat myös muuttua uusien menetelmien myötä, joten vanhemmatkin työntekijät tarvitsevat perehdytystä ja työnopastusta. (Pam 2023.)

2.2 Sairaanhoidaja

Sairaanhoidajan koulutus kestää noin 3,5 vuotta (210 opintopistettä), ja sitä järjestetään useimmissa suomen ammattikorkeakouluissa. Koulutus antaa valmiudet työskennellä sairaanhoidajana sekä asiantuntijana erilaisissa hoitotyön tehtävissä. Koulutus perustuu tutkittuun tietoon ja koulutuksen aikana opetellaan erilaisia klinisiä taitoja. Opintoihin sisältyy ammatillista harjoittelua työelämässä. (Sairaanhoidaja, sairaanhoidajan tutkinto-ohjelma n.d.)

Sairaanhoidajan työnkuva on laaja ja mahdollistaa työskentelyn useissa eri tehtävissä. Sairaanhoidajan osaaminen on keskeisessä asemassa potilaan kokonaisvaltaisessa terveyden ja sairauden hoidossa, ohjauksessa ja ennaltaehkäisyssä (Sairaanhoidajat, n.d). Sairaanhoidaja edistää yhteisöjen, yksilöiden sekä perheiden terveyttä, ehkäisee sairauksia, tukee toipumista, hoitaa äkillisesti tai pitkäaikaisesti sairastunutta. Sairaanhoidaja tekee inhimillistä sekä monipuolista työtä, johon kuuluu lääkehoito, hoitotyön suunnittelu ja vaikuttavuus, elintoimintojen tarkkailu sekä tutkimusten ja hoitotoimenpiteiden tekeminen. (Mosaiikki n.d).

Sairaanhoidajana voit työskennellä sairaaloissa, terveysasemilla, hoitokodeissa, kotisairaanhoidajana ja vastaanotossa. Sairaanhoidajan työssä pätee salassapito- ja vaitiolovelvollisuus, jota on säädelty laissa. Salassapitovelvollisuudella tarkoitetaan, ettei sairaanhoidaja voi sivullisille luovuttaa asiakkaan tietoja ilman lupaa. Salassapitovelvollisuus ei pääty työsuhteen päättyessä. (Super n.d.)

Nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön edellytetään mielenterveys- ja päihdetyön syventäviä opintoja. Nuorten vakavia mielenterveyden häiriöitä voi olla psykoosit, itsetuhoisuus, sairauskriisit, ahdistuneisuushäiriöt, autismin kirjon häiriöihin

liittyvät psykiatriset häiriöt, traumaperäinen stressihäiriö sekä vaikeat pakko-oireet, kaksisuuntaiset mielialahäiriöt sekä masennukset. Nuorisopsykiatrian asiakkaat ovat 13-17 vuotiaita. Hoitoa järjestetään avohoidollisena esimerkiksi poliklinikalla avohoidossa, tehostetussa avohoidossa tai osastolla. Hoitomuotoina voi olla esimerkiksi yksilö- tai ryhmämuotoinen hoito, verkostotapaamiset, perhehoito, sekä työskentely lastensuojelun ja koulun kanssa, jos tarpeellista. Hoidot ovat yksilöllisiä tarpeen mukaan. Potilaille hoito on maksutonta ja hoitoon pääsee lääkärin läheteellä. (Nuorisopsykiatrisen hoitotyö n.d.)

2.3 Psykiatrisen hoitotyö

Mielenterveyden hoidolle on omat säädökset terveydenhuoltolaissa. Mielenterveystyö sisältää sosiaalihuollon mielenterveystyön, mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn sekä mielenterveyttä edistävän työn. Hoito tapahtuu joko perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa tai näiden yhteistyönä. Potilaan tulee saada myös muu terveyteen kuuluva hoito kokonaisvaltaisesti, esimerkiksi päihdehoito ja kuntoutus. (Finlex 2010.)

Lasten ja nuorten, alle 23- vuotiaiden, on päästävä hoidon tarpeen arvioon kuuden viikon kuluessa ja hoidon tulee alkaa kolmen kuukauden kuluessa. Lasten ja nuorten palveluissa mukana on myös neuvola ja koulu. (Mielenterveydenhoito n.d)

Psykkisten sairauksien hoidossa hoitomuoto on avohoitoa tai suljettua osastohoitoa. Suurin osa hoidosta tapahtuu avohoidossa. Tärkeintä on yksilöllinen hoitopolku potilasta kuunnellen. Hoitoon pääsee lääkärin läheteellä ja hoidot rajataan tietyn mittaisiksi. Hoidon aikana ollaan potilaan tahto huomioiden, yhteyksissä myös läheisiin. Hyvässä hoidossa huomioidaan perusasioita: rutiinit, vuorokausirytmii, hygienia ja ravinto. Alkuun selvitetään, tutkitaan ja havainnoidaan potilaan vointia. On tärkeää pitää potilas ja läheiset tietoisina hoidosta ja kuinka hoidossa edetään. Potilaalta myös kartoitetaan hieman oireilun taustaa, mistä kaikki on alkanut. Psykiatrisessa hoidossa yleisiä hoitomuotoja on esimerkiksi hoidolliset ryhmät, yksilökeskustelut, lääkehoito, psykofyysinen fysioterapia,

rentoutushoidot, sähköhoito, vertaistuki ja terapia. Työtä tehdään moniammatillisessa tiimissä. (Psykiatrinen hoito n.d.)

2.4 Nuorten psyykinen oireilu

Nuoruusikä jaetaan kolmeen eri vaiheeseen: varhaisnuoruus on noin 12-14 vuotiaana, keskinuoruus 15-17 vuotiaana ja myöhäisnuoruus 18-22 vuotiaana (Marttunen, Huurre & Strandholm 2013).

Nuoret kehittyvät hyvin yksilölliseen tahtiin. Korkeat aivotoinnot kehittyvät nuoruudesta aikuisikään ja tähän kuuluu etenkin aivoalueet ,jotka osallistuvat käyttäytymisen säätelyyn, tunteiden tunnistamiseen ja oman toiminnan suunnitelmalliseen ohjaukseen. Tästä syystä usein nuorten tunteet näkyvät heidän käyttöksessään. Nuorten aivot ovat ulkoisille ärsykeille herkempiä, esimerkiksi traumaolle, päihteille ja stressille. Kun aivojen toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset edistyvät, nuoren tietoisuus omista ja muiden erillisyydestä lisääntyy. (Marttunen ym.2013.)

Nuoruus alkaa murrosiästä. Nuori alkaa itsenäistymään ja hiljalleen irtautuu lapsuudestaan. Itsenäistyminen ja kehitysvaiheet voivat olla haasteellisia, joka viides nuori kamppailee mielenterveysongelmien kanssa. Yleisimpinä mielenterveysongelmia nuorilla ovat käytöshäiriöt, päihdehäiriöt, ahdistuneisuus- ja mielialahäiriöt. Nuoren hoitosuunnitelmassa on tiedostettava normaali iänmukainen kehitys ja sen vaiheet. Varhainen tunnistaminen ja puuttuminen on tärkeää. Varhaisiän kehitysvaiheiden jälkeen murrosiässä tapahtuu suurimpia fyysisiä ja psyykkisiä muutoksia (Aalto-Setälä & Marttinen 2007).

Nuorten lähetemäärät psykiatriseen erikoissairaanhoidon ollut kovassa kasvussa 2010- luvulta saakka. Usein mielenterveysongelmat esiintyvät ensimmäisiä kertoja nuoruusiässä, paineet yhteiskunnalta ovat suuret. Noin 5% nuorista on yrittänyt itsemurhaa ja toistuvia sekä vakavia itsetuhoisia ajatuksia on noin 10-15 % nuorista. Tytöt yrittävät itsemurhaa poikia useammin, mutta pojilla itsemurhakuolleisuus on suurempi. (Karlsson 2022.)

Vuoden 2020 aikana, 13-17 vuotiaista 14,4 % tarvitsi mielenterveysperusteista tutkimus- tai hoitokäyntiä terveydenhuollossa. Käyntimääriä 13-17 vuotiailla oli kaikkiaan 460 000 ja näistä erikoissairaanhoidossa 70%. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tehtävä ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kirjallisuuskatsaus, joka kuvaa sairaanhoitajan perehtymistä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön. Tarkoituksena oli tuottaa kirjallisuuskatsauksen avulla tietoa sairaanhoitajan perehtymisestä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön.

Opinnäytetyön tehtävänä oli vastata kysymykseen:

Mitkä asiat ovat tärkeitä perehdyttäessä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön?

Tavoitteena oli kirjallisuuskatsauksen antaman ajantasaisen tiedon pohjalta auttaa kehittämään perehdyttämistä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön.

4 Menetelmälliset lähtökohdat

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli etsiä seuraaviin kysymyksiin vastauksia: mitkä ovat ilmiön keskeiset käsitteet tai mitä ilmiöstä tiedetään ja mitkä ovat niiden väliset suhteet. Tutkimuskysymys on kirjallisuuskatsauksen keskeinen ja tutkimusprosessia ohjaava tekijä. Tutkimuskysymys on yleisesti asetettu kysymyksen muotoon. Edellytyksenä onnistuneeseen tutkimuskysymykseen on täsmällinen ja rajattu kysymys, jotta sitä voisi tarkastella hieman syvällisemmin. Väljä kysymys toisaalta antaa tarkastella ilmiötä erilaisista näkökulmista. Kirjallisuuskatsauksen aineisto tulee julkaistuista tutkimustiedoista, jotka ovat tutkimusaiheen kannalta merkittäviä. Aineiston valintaprosessiin ei ole täysin yhtenevää käytäntöä. (Kangasniemi ym 2013.)

Aineistoa valitessa tarkastellaan alkuperäistutkimuksia suhteessa vastaako ne tutkimuskysymykseen, esimerkiksi siihen miten ne avaavat tutkimuskysymystä. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tutkimuskysymyksen laajuus määrittelee, onko aineistoa riittävästi. (Kangasniemi ym 2013.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on aineistolähtöistä ja sen tarkoitus on tuottaa valittuun aineistoon perustuen kuvaileva, laadullinen vastaus. Vaiheisiin kuuluu tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston valitseminen, kuvailun koostaminen sekä aineiston perusteella saatujen tulosten tarkastelu. (Kangasniemi yms 2013).

4.2 Kirjallisuuskatsaus ja aineiston valinta

Muodostimme PICO-lausekkeen tutkimuskysymyksestä tiedonhaun helpottamiseksi. PICO-menetelmän avulla voidaan pilkkoa tutkimuskysymys osiin. P=potilas, kohderyhmä, ongelma, I = tutkittava kohde, C= vertailu, vaihtoehto ja O= tulos, seuraus. (Palveluvalikoima nd.) PICO-lausekkeen avulla selkiytetään tutkimuskysymys ja tunnistetaan, minkälaista tietoa tarvitsemme. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2011.) Muotoilimme opinnäytetyössämme tutkimuskysymyksen, niin että P= Sairaanhoidon laatu, I= Perehdytys, CO= Nuorisopsykiatrisen hoitotyön laatu.

Tiedonhaku alkaa määrittämällä työn tutkimusaihe. On tärkeää miettiä tutkimusaiheen käsitteistöä ja käsitteiden välisiä suhteita. Käsitteiden löytämisen jälkeen, voi niitä käyttää hakusanoina. Hakusanoja kannattaa etsiä monista tietolähteistä. Hakusanoja kannattaa miettiä tarkasti, jotta saisi mahdollisimman tarkkoja tuloksia. (Helsingin yliopisto nd.)

Tutkimustietoa etsiessä on hyvä käyttää hakulausekkeita. Hakulausekkeita voi muodostaa käyttämällä Boolean operaattoria AND, OR JA NOT. AND-operaattoria käytetään, kun halutaan, että kaikki käytetyt hakusanat löytyvät hakutuloksessa. OR- operaattoria käytetään, kun halutaan, että jokin hakusanoista löytyvät hakutuloksessa. Tämä usein laajentaa hakutulosta. NOT-operaattoria käytetään, kun halutaan, ettei jokin tietty sana esiinny hakutuloksissa. (Helsingin yliopisto nd.)

Tämän opinnäytetyön tiedonhaussa käytettiin suomalaisia, sekä kansainvälisiä tietokantoja. Hakuja tehtiin näistä tietokannoista: Cinah, Medic, Andor ja springer link. Esimerkki käyttämistämme hakulausekkeista:” introduction AND ”nurse”, ”perehdytys AND ”sairaanhoidaja”, ”perehdytys OR ”orientation” AND ”psych*” OR ”psyk*”, ”nuorisopsyk*” AND ”perehdytys”, ”Orientation” AND ”Nursing”, ”hoitotyö” OR ”nursing” AND ”mentalhealth” OR ”mielenterveys”, ”Adolescent Psychiatry AND nursing” ja ”psychiatric nursing practice”.

Opinnäytetyössämme käytimme seuraavia mukaanotto- ja poissulkukriteereitä:

- artikkeli/tutkimus on enintään 15-vuotta vanha
- tutkimuksen/artikkelin tulee vastata tutkimus kysymykseen
- aineisto käsittelee perehdytystä ja psykiatrista hoitotyötä
- tutkimus/artikkeli on tieteellinen ja vertaisarvioitu
- tutkimuksen/artikkelin tulee olla maksuton
- kielenä suomi tai englanti

Hakutuloksia löytyi alkuun satoja, jopa tuhansia, joista suurin osa ei kuitenkaan vastannut tutkimuskysymykseen eikä ollut aihepiirissämme. Rajasimme hakua niin, että tulokset olivat kokonaan saatavilla, maksuttomia ja maksimissaan 15-vuotta vanhoja sekä vertaisarvioituja tai tieteellisiä alkuperäistutkimuksia. Tutkimuksia ja artikkeleja löytyi näillä rajauksilla noin 50–80 kappaletta, mutta yksikään tutkimus ei vastannut suoraan tutkimuskysymykseemme. Päädyimme siihen, että valitsemme viisi tutkimusta liittyen perehdytykseen ja viisi liittyen

nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön. Tutkimukset valikoituvat tiivistelmän perusteella, jotka jollain tapaa käsittelevät tutkimuskysymystä.

4.3 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Aineisto analysoitiin induktiivisesti eli aineistolähtöisesti. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä työskentelyä ohjaa aineisto. Keskeisimmät tekijät nostetaan esiin riippumatta siitä, mitä ne ovat tai eroaako aineisto jollain tavalla toisistaan. Tutkijan tulee ottaa aineisto vastaan avoimesti eikä antaa löydetyn teoria tiedon vaikuttaa aineistoista nousevaan materiaaliin. (Leinonen 2018.)

Sisällönanalyysiä käytetään saadakseen tekstiaineistosta esille tekstin merkitykset. Pyritään saamaan tutkittavasta asiasta esille tiivistetty ja yleistetty kuvaus, ilman, että menetetään aineiston informaatioarvoa. Analyysissä tuodaan esille tekstissä olevat erot ja yhtäläisyydet ja kuvataan niitä sanallisesti. (Leinonen 2018.) Sisällönanalyysiin kuuluu valmistelu, analysointi ja raportointi (Elo 2022).

Aineistolähtöinen analyysi voidaan jakaa karkeasti kolmevaiheiseksi prosessiksi: aineiston redusointi eli pelkistäminen, aineistoin klusterointi eli ryhmittely sekä abstrahointi eli käsitteiden luominen. Aineistoin pelkistämässä aineistoista karsitaan tutkimukselle epäolennainen pois. Pelkistäminen voi olla aineiston tiivistämistä tai pilkkomista osiin. Ryhmittelyssä alkuperäisilmaukset käydään läpi tarkasti ja etsitään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Yhtenevät käsitteet yhdistetään luokaksi ja nimetään sisältöä käsittelevällä aiheella. Ryhmittely luo pohjan tutkimuksen perusrakenteelle. Käsitteiden luomisessa erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja sen perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. (Tuomi ja Sarajärvi 2009.)

Taulukko 1. Esimerkki aineistolähtöisen sisällönanalyysin etenemisestä

Alkuperäis ilmaisu	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
--------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

<p>Uusien työntekijöiden perehdyttäminen on vuorovaikutusta, jossa tieto ja osaaminen ovat tärkeässä asemassa. Yksi perehdytyksen keskeinen tavoite onkin se, että perehdytettävät omaksuisivat perehdytysohjelman aikana uudessa työssä tarvitsemiään tietoja ja taitoja</p>	<p>Vuorovaikutus on merkittävässä roolissa perehdyttämisessä. Perehdyttämisen keskeinen tavoite on omaksua uudessa työssä tarvitsevaa tietoa ja taitoa.</p>	<p>Vuorovai- kutuksen rooli</p>	<p>Perehdy- tys hoito- työssä</p>	<p>Sairaanhoitajan perehdytys nuorisopsykiatri- seen hoitotyöhön</p>
<p>Onnistunut perehdytys edesauttaa hoitotyöntekijän oppimista, kehittää ammatissa vaadittavia taitoja, sitouttaa työyhteisöön, vähentää hoitotyöntekijöiden stressiä ja ahdistusta sekä vahvistaa heidän osaamistaan.</p>	<p>Perehdytys edesauttaa oppimista.</p>	<p>Perehdy- tyksen vaikutus hoito- työnteki- jään.</p>		

5 Tulokset

5.1 Sairaanhoidajan perehdytys

5.1.1 Perehdytysosaaminen

Mikkolan (2019) tutkimuksessa selvitettiin uusien työntekijöiden osaamista. Tutkimuksessa kerrotaan, että työhön liittyvän tiedon omaksuminen, on keskeinen päämäärä perehdyttäessä uusia työntekijöitä. Perehdytys koostui perehdytysluennoista, joissa esitettiin kahdenlaisia tietämystä selvittäviä kysymyksiä.

Tutkimuksessa käy ilmi, että perehdytysohjelmilla on tärkeä rooli siinä, miten tietoa välitetään uusille työntekijöille. Myös vuorovaikutuksella on merkitystä siinä, miten selvitetään uusien työntekijöiden aikaisempaa osaamista ja tietoa. Kysymykset, jotka kuvasivat perehdytyksen aikana oppimaa tietoa, olivat perehdytysohjelman kannalta keskeisemmässä asemassa, kuin kysymykset, jotka käsittelivät ennen perehdytystä hankittua tietoa.

Voutilainen (2019) tutkimuksessa kuvataan sairaanhoitajien perehdyttämisosaaamista. Tutkimuksessa nousee ilmi, että perehdyttämisosaaamiseen kuuluvat yksilöllinen ohjaaminen, vuorovaikutusosaaminen, perehdytysmenetelmäosaaminen ja palautteen anto-osaaminen, sekä arviointiosaaminen.

Perehdyttäjien henkilökohtaiset ominaisuudet vahvistavat perehdytyskokemusta, niitä esimerkiksi ovat: työkokemus, ikä, perehdyttämisen vapaaehtoisuus, hallinnan tunne ja itseohjautuvuus. Tutkimuksessa kerrotaan että, ammatillisia ominaisuuksia ovat perehdytystehtävään sitoutuminen, sisäinen motivaatio ja oma kokemus perehdyttäjänä olemisesta. Perehdytyskoulutus on myös tärkeä osa perehdyttämisprosessia.

5.1.2 Perehdytyksen vaikutus hoitotyöntekijään

Aittovaaran (2022) tutkimuksessa kuvattiin työntekijöiden kokemuksia perehdytyksestä ja sen aikaisesta oppimisesta. Tutkimukseen vastanneista uusista työntekijöistä vastuun ottaminen omasta perehdytyksestä ei tuottanut toivottuja tuloksia. Uudet työntekijät kokivat tämän raskaaksi ja se toi myös epävarmuutta. Tutkimuksessa kävi ilmi, että nimetty perehdyttäjä ja avoin keskustelu olisi hyvä

perehdytykselle. Uusien työntekijöiden mielestä perehdyttämisen kiinnostavuus, kunnioittavuus ja uuden työntekijän osaamisen tietäminen tekivät perehdyttäjäistä asiantuntevia. Yhdenvertaisuus sai perehdytyksen kokemuksen onnistuneeksi. Hyvän perehdytyksen edellytyksiä olivat perehdytysprosessin suunnitelmallisuus ja positiivinen suhtautuminen uusiin työntekijöihin. Perehdytysprosessin suunnitelmallisuus ilmeni siten, että perehdytys sujui suunnitelman mukaan ja oli monipuolinen. Oppimista edistäviksi asioiksi tutkimuksessa kuvattiin perehdyttäjän toiminta, työyhteisön tuki, monet oppimistilanteet ja erilaisten oppimistapojen mahdollistaminen. Uudet työntekijät kokivat, että nimetyn perehdyttäjän kanssa he oppivat parhaiten. Oppimista estäviksi asioiksi kuvattiin perehdytyksen hajanaisuus ja kielteisen tunteet.

Pasilan (2017) tutkimuksessa koettiin perehdytysohjelmien olevan tärkeitä ja myönteisiä kokemuksia, joiden avulla vastavalmistuneet sairaanhoitajat kokivat olonsa tervetulleeksi. Uudet sairaanhoitajat kokivat pienemmissä työympäristöissä perehdytyksen paremmaksi, joka voi johtaa työpaikkojen vaihtamiseen. Poliklinikoilla perehdytys tuntui vähemmän stressaavalta. Henkilökunnan tuki koettiin tärkeäksi ja vastavalmistuneille hoitajille intohimoa ja luottamusta lisäsivät nähdä hoitajien ja potilaiden välinen suhde. Stressiä vähensi muiden vastavalmistuneiden kanssa keskusteleminen. Joillekin vastavalmistuneille hämmennystä toi työskentely jonkun muun kanssa, kuin nimetyn perehdyttäjän ja osa kokivat, että heiltä vaaditaan liikaa taitoa vastavalmistuneiksi. Osa vastavalmistuneista taas kokivat, että perehdyttäjän vaihtelu auttoivat heitä näkemään erilaisia tapoja työskennellä. Vastavalmistuneen yksilöllisyyden huomioiminen auttoi perehdytysprosessissa.

Kierto eri osastojen välillä koettiin hyväksi asiaksi osaksi perehdytystä ja auttoivat vastavalmistuneita löytämään itselleen mielekkään työn. Camaun (2014) tutkimuksessa kuvattiin, että työperäisen stressin kokeminen vähentää työssä jaksamista ja vaikuttaa työasenteeseen negatiivisesti. Valvottu työhön otto perehdytyksen aikana loi alhaisempaa stressiä ja sujuvoitti työntekoa, sekä loi positiivista asennetta työympäristöön. Valvottu työhön otto auttoi uusia mielenterveys hoitajia saamaan realistista tietoa työnkuvasta ja työpaikan toimintatavoista.

5.2 Nuorisopsykiatrisen hoitotyö

5.2.1 Nuorisopsykiatrisen hoitotyön erityispiirteet

Reinsalon ja Kaltialan (2019) tutkimuksessa ilmenee, että nuorilla on lisääntynyt itsetuhoinen käytös, psykoosioireet, masennus, impulssikontrollin haasteet, keskittymisvaikeudet sekä ahdistuneisuus. Tutkimuksessa havaitaan, että vaikka perustasolle on lisätty resursseja, vakavampi oireilu nuorten keskuudessa on lisääntynyt. Kronström, Tiiri ja Sourander (2023) on tutkimuksessaan ilmaissut nuorten toimintakyvyn hieman heikenneen aikavälillä 2000-2018, mutta itsetuhoisuus on pysynyt samana. Osuus psykoosilääkkeiden käyttäjistä tällä aikavälillä on noussut 63 prosenttiin.

Nuorisopsykiatrisen hoidon tarve on lisääntynyt huomattavasti viime vuosina. Kronström, Tiiri ja Sourander (2023) kertovat tutkimuksessaan tämän johtaneen osastojen ylipaikkatilanteisiin sekä hoidon ruuhkautumiseen. Hoitoon ohjautuvilla on monimuotoisia oireita esimerkiksi traumaattisia kokemuksia, itsetuhoisuutta, väkivaltaisuutta ja toimintakyvyn heikkenemistä. Se tiedetään, että hoitotaksot ovat lyhentyneet ja lääkkeiden käyttö on lisääntynyt. Tutkimuksessa ilmenee nuorten määrän osastohoidossa nelinkertaistuneen 1996–2010. Väkivaltainen käytös osastohoidossa on vähentynyt ja tutkimuksen mukaan tämä selittyneen sillä, että nuoret usein osastohoidon sijaan sijoitetaan lastensuojelulaitoksiin.

Reinsalon ja Kaltialan (2019) tutkimuksessa ilmenee nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoidon läheteiden kasvaneen 37 %. Enemmistö potilaista on tyttöjä ja valtaosa potilaista asuu ainakin toisen vanhemman kanssa.

Lyyra, Junttila, Tynjälä ja Välimaa (2019) ovat tutkineet nuorten yksinäisyyden vaikutusta nuorten mielenterveyteen. Yksinäisyys lisää riskiä sairastua mielenterveysongelmiin ja se on yleistynyt 15- vuotiailla. Tutkimuksen perusteella yksinäisyys oli myös yhteydessä psykosomaattiseen oireiluun sekä lisääntyneeseen lääkkeiden käyttöön. Tutkimuksesta ilmenee, että joka viides nuorista kokee yksinäisyyttä peruskoulun päättyessä.

Grano, Edlund, Nikula, Hintikka ja Ranta (2021) ovat tutkimuksessaan kartoittaneet HUS- varhain ryhmän vaikutusta nuorten mielenterveyspalveluissa. Pääkaupunkiseudulla toimiva varhain- ryhmän asiakkaina ovat 13–17 vuotiaiden arjessa toimiva terveydenhuollon taho tai koulumaailmassa oleva ammattihenkilö, jolla on työskentelysuhde nuoreen. Tarkoituksena on varhaisessa vaiheessa mahdollistaa ja tunnistaa nuorten avuntarve lievissä tai keskivaikeissa mielenterveysongelmissa. Työryhmä tarjoaa erilaisia konsultaatiomuotoja, joko etänä tai nuoren omassa arkiympäristössä hoitavan henkilöstön tai esimerkiksi koulun edustajan työparina. Tulosten perusteella varhainen työskentely ja konsultaatio erikoissairaanhoidon ja perustason välillä mahdollisesti vaikuttaa siihen, että nuoren hoito voi jatkua perustason palveluissa, eikä erikoissairaanhoidolle ole tarvetta.

Lauri Oulasmaa, Kaisa Riala ja Pirkko Riipinen kertovat tutkimuksessaan mielenterveysongelmista kärsivien joutuvan muita useammin väkivallan uhriksi. Erityisesti lapsena ja nuorena koettu väkivalta altistaa useille mielenterveysongelmille sekä päihdehäiriöihin. Nuorten mielenterveyspalveluiden kysyntä on kasvanut huomattavasti, varsinkin sosioekonomisesti huono-osaisten perheiden keskuudessa.

6 POHDINTA

6.1 Tulosten tarkastelu

Saaduista tuloksista käy ilmi, että perehdytysohjelmilla ja perehdytyksen suunnitelmallisuudella on keskeinen vaikutus perehdytyksen onnistumiseen. Perehdytysprosessi, joka on hyvin hoidettu, varmistaa uuden työntekijän pääsyä aloittamaan työnsä mahdollisimman tehokkaasti ja sitoutumaan työyhteisöön nopeasti (Silvonen 2020.)

Opinnäytetyön perehdytystä koskevissa tuloksissa huomataan, että osa uusista työntekijöistä kokevat nimetyn perehdyttäjän hyvänä asiana, kun taas toiset kokevat perehdyttäjän vaihtuvuuden auttavan näkemään erilaisia tapoja työskennellä. Työntekijän yksilöllisyyden huomioiminen koetaan tärkeänä asiana osana perehdytystä. Uuden työntekijän aloittamisesta on hyvä kertoa muille työyhteisön jäsenille, jotta he osaavat huomioida hänet. Nimetty perehdyttäjä tulisi osoittaa uudelle työntekijälle, mutta perehdyttämistä kannattaa jakaa useamman henkilön kesken. Perehdyttäessä otetaan huomioon työntekijän mahdollinen kokemattomuus (Työterveyslaitos nd.) Oppiminen varmistetaan seuraamalla työskentelyä sekä keskustelemalla uuden työntekijän kanssa. Perehdytyksen yksilöllisyys voi liittyä uuden työntekijän mahdollisiin erityistarpeisiin. Yksilöllisyys liittyy myös ikään, työkykyyn sekä kieli- ja kulttuuritaustaan (Työterveyslaitos nd.)

Työkierto on yksi työssä oppimisen menetelmä, jonka avulla voidaan syventää ammattitaitoa. Työkierto on arkipäivää erityisesti sairaanhoidossa. Työnkierrossa työntekijältä vaaditaan joustavuutta ja sinnikkyyttä. Työnkierto on hyvä oppimisen paikka, siinä työntekijä kehittää itseään ja ammattitaitoaan. Työnkierto saattaa ylläpitää jaksamista sekä vähentää stressiä. (Hankonen 2015.) Opinnäytetyösämme saaduista tuloksista käy ilmi, että kierto eri osastojen välillä koetaan hyvänä asiana.

Opinnäytetyömme nuorisopsykiatria koskevissa tutkimuksissa esiin nostetaan hoidon ruuhkautuminen, lähetemäärien kasvu sekä nuorten hoitoon pääsemisen vaikeus. Tämä kaikki kuormittaa alan työntekijöitä sekä osaltaan pitkittää nuorten oireilua. Hoitajaksot ovat lyhentyneet sekä osastot toimivat ylipaikoilla. Nuorten

mielenterveysongelmat ja itsetuhoisuus ovat lisääntyneet. Itsemurhat ovat nuorten 15–19-vuotiaiden yleisin kuolemansyy (Pajunen 2022). Vuosina 2016–2020 enemmän kuin neljännos nuorten kuolemantapauksissa oli itsemurhia, selviää Pajusen laatimassa tilastokeskuksen koosteessa.

Vuosina 2016–2020 useampi kuin joka neljäs 15–19-vuotiaiden nuorten kuolemantapauksista aiheutui itsemurhasta. Itsemurhat ovatkin 15–19-vuotiaiden nuorten yleisin kuolemansyy. Vuosina 2016–2020 itsemurhiin kuoli yhteensä 151 nuorta. Nuorten tekemien itsemurhien määrä ja osuus kuolleista oli kuitenkin pienempi kuin 1990-luvun jälkipuoliskolla, jolloin itsemurhan teki 239 nuorta ja itsemurhien osuus oli lähes kolmannos kaikista kuolemantapauksista. (Pajunen 2022.)

Nuorten tekemien itsemurhien määrä ei kuitenkaan vuodesta 2016 lähtien näytä vähentyneen. Itsemurhiin kuolleista kaksi kolmasosaa oli poikia. Vuonna 2020 kaikista itsemurhista neljä prosenttia oli 15–19-vuotiaiden nuorten tekemiä. (Tilastokeskus 2022).

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Työtä tehdessä toimimme opinnäytetyön vaatimusten edellyttämällä tavalla sekä noudatimme huolellisuutta ja rehellisyyttä. Tulokset esitettiin ja arvioitiin huolellisesti, rehellisesti ja tarkasti. Kunnioitimme opinnäytetyössä käytettyjen tutkimusten tekijöitä ja viittasimme heidän julkaisuihinsa asianmukaisella tavalla. Työ suunniteltiin ja toteutettiin suunnitelman mukaisesti. (Hyvä tieteellinen käytäntö 2023.) Kävimme lävitse TAMK:n eettiset suositukset opinnäytetyötä tehdessä. Ennen opinnäytetyön aloittamista teimme opinnäytetyösopimuksen, siinä sovietaan opinnäytetyöhön liittyvistä pelisäännöistä. Opiskelijalla on myös oikeus laadukkaaseen ohjaukseen, joka meidän kohdallamme oli hyvin onnistunutta. Opinnäytetyö on edistänyt meidän asiantuntijuuttamme, työelämäntaitoja sekä kehittymistä. (Arene nd.)

Opinnäytetyön tekeminen edellyttää tiedon hakemista ja luotettavuuden arvioimista, eli lähdekritiikkiä. Opinnäytetyötä tehdessä lähdekritiikki näkyi niin, että katsoimme lähteistä luotettavuuden, ajantasaisuuden, tekijän ja onko kyseessä

tutkittua tietoa vai mielipiteitä. (Laurea 2020.) Sisällön luetettavuuden arvioimiseksi mietimme ovatko tiedot mielipiteitä vai faktoja, kenelle sisältö on suunnattu, mihin tiedot perustuvat ja kuinka laajasti asiaa on käsitelty. Katsoimme myös, onko tiedon sisältö samankaltaista muissa saman aihepiirin julkaisuissa. (Oulun yliopisto nd.)

Tutkimuksia, jotka koskivat pelkästään perehdytystä nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön ei löytynyt ainuttakaan, joten tämä heikentää työmme luotettavuutta. Vaikka toinen opinnäytetyön tekijöistä työskentelee nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä, niin tutkimuksia on tarkasteltu täysin puolueettomasti.

6.3 Kehittämisideat

Tekemämme opinnäytetyön pohjalta ymmärsimme, kuinka vähän on tutkittua tietoa psykiatrisen sairaanhoitajan perehdytyksestä nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä. Jatkotutkimusaiheena olisi hyvä kehittää tietoutta nuorisopsykiatrisesta hoitotyöstä sairaanhoitajan näkökulmasta.

LÄHTEET

Aalto-Setälä, T. & Marttunen, M. 2007. Nuoren psyykinen oireilu - häiriö vai normaalia kehitystä? Duodecim. Viitattu 31.12.2023. <https://www.duodecim-lehti.fi/duo96233>

Ahokas L & Mäkeläinen J. 2013. Perehdyttämien ja työnopastus. Työterveyslaitos. Viitattu 20.10.23. [Perehdyttäminen ja työnopastus - Ennakoivaa työsuojelua - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

Aittovaara A, Kylmä J, Rauta S, Meriö A, Juntila K, Paavilainen E, Haapa T. 2022. Uusien työntekijöiden kokemukset perehdytyksestä ja sen aikaisesta oppimisesta leikkaus- ja teho-osastoilla. Tutkiva hoitotyö. Viitattu 22.2.24. [Tutkiva Hoitotyö 01/2022 \(tuni.fi\)](#)

Arene, ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. 9.1.2020. Viitattu 2.4.24. [AMMATTIKORKEAKOULUJEN OPINNÄYTETÖIDEN EETTISET SUOSITUKSET 2020.pdf \(arene.fi\)](#)

Caroline Kamau. 2014. Effects of shadowing and supervised on-the-job inductions on mental health nurses. Viitattu 20.2.24. [\(PDF\) Effects of shadowing and supervised on-the-job inductions on mental health nurses \(researchgate.net\)](#)

Elo, S., Kajula, O., Kääriäinen, M & Tohmola, A. 2022. Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet. Hoitotiede. Viitattu 6.11.2023. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128article/>

Granö, N., Edlund, V., Nikula, M., Hintikka, M. & Ranta, K. 2021. Varhaisten mielenterveyshäiriöiden tunnistaminen ja hoito perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä. Viitattu 19.2.24. [Varhaisten mielenterveyshäiriöiden tunnistaminen ja hoito perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä - Lääkärilehti \(tuni.fi\)](#)

Haapasalo M, Lahti I, Kronström K, Ollikainen S, Raevuori S, Serimaa K, Tuominen T & Laukkanen E, 2020. Nuoren tulisi saada tarvittaessa hyvää

nuorisopsykiatrista hoitoa. Viitattu 10.11.23. [Lääkärilehti - Nuoren tulisi saada tarvitessaan hyvää nuorisopsykiatrista hoitoa \(laakarilehti.fi\)](#)

Hankonen Riitta. 2015. Työkierto vaatii suunnitelman. Viitattu 23.3.4. [Työkierto vaatii suunnitelman | Tehy-lehti \(tehylehti.fi\)](#)

Hiltunen Petra 2021. Perehdyttämisen merkitys on valtava. Viitattu 19.10.23. [Perehdyttämisen merkitys on valtava – Proakatemian esseepankki](#)

Hyvä tieteellinen käytäntö. 17.10. 2023. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 20.10.2023. <https://tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

Isojärvi Jaana, THL. 2011. PICO-asetelma informaation työkälyä. Viitattu 11.11.23. [PICO-asetelma informaation työkälyä \(wordpress.com\)](#)

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S-M., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, W. 2013. Kuvailuva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede 2013, 25(4), 291-301. Viitattu 20.10.2023. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128286/77409>

Karlsson, H. 2022. Nuorten mielenterveysongelmat ovat kasvussa. 06.2022. Viitattu 3.1.2024. <https://www.tevafinland.fi/ajankohtaista/nuorten-mielenterveysongelmat-ovat-kasvussa/>

Katariina Pasila, Satu Elo & Maria Kääriäinen. 2017. Newly graduated nurses' orientation experiences. Viitattu 20.2.24. [Newly graduated nurses' orientation experiences: A systematic review of qualitative studies - ScienceDirect](#)

Kronström, K., Tiiri, E. & Sourander, A. 2023. Nuorisopsykiatrinen osastohoito Suomessa 2000–2018. Viitattu. 22.2.24. [duo17613.pdf \(duodecimlehti.fi\)](#)

Kupias P, Peltola R. 2009. Perehdytys todentuu vuorovaikutuksessa. Viitattu 22.10.23. [Perehdytys todentuu vuorovaikutuksessa - pdf \(journal.fi\)](#)

Leinonen, R. 2018. Sisällönanalyysi. Spoken. Viitattu 6.11.2023. <https://spoken.fi/sisallonanalyysi/>

Lyyra, N., Juntila, N., Tynjälä, J. & Välimaa, R. 2019. Nuorten yksinäisyys on yhteydessä lisääntyneeseen oireiluun ja lääkkeiden käyttöön. Viitattu 15.2.2024. <https://www.laakarilehti.fi/tieteessa/alkuperaistutkimukset/nuorten-yksinaisyys-on-yhteydessa-lisaantyneeseen-oireiluun-ja-laakkeiden-kayttoon/>

Mielenterveydenhoito. N.d Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 17.10.2023. <https://stm.fi/mielenterveyspalvelut>

Mieli. Tilastotieto mielenterveydestä. 2023. Viitattu 16.10.2023. <https://mieli.fi/yhteiskunta/mielenterveys-suomessa/tilastotietoa-mielenterveydesta/>

Mikkola Piia. 2019. Miten selvittää uusien työntekijöiden osaamista? Viitattu 22.2.24. [Miten selvittää uusien työntekijöiden osaamista? - pdf \(journal.fi\)](#)

Nettilähteet ja lähdekritiikki. nd. Oulun yliopisto. Viitattu 1.4.24. [Nettilähteet ja lähdekritiikki - Tieteellisen tiedonhankinnan opas - LibGuides at Oulu University](#)

Nieminen Janne 2023. Mitä on perehdyttäminen ja miksi se on tärkeää. Viitattu 20.10.23. [Mitä on perehdyttäminen ja miksi se on tärkeää? \(studytube.fi\)](#)

Nuorisopsykiatrinen hoito. N.d. Pirkanmaan hyvinvointialue. Viitattu 18.10.2023. <https://www.pirha.fi/palvelut/palveluhakemisto/nuorisopsykiatrinen-hoito>
[Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Nuorisopsykiatrinen hoitotyö. N.d. Pirkanmaan hyvinvointialue. Viitattu 5.11. 23. <https://www.pirha.fi/palvelut/palveluhakemisto/nuorisopsykiatrinen-hoito>

Oulasmaa, L., Riala, K. & Riipinen, P. 2023. Nuoren mielenterveyshäiriö ja joutuminen väkivaltarikoksen uhriksi. Duodecim. Viitattu 15.2.2024. <https://www-duodecimlehti-fi.libproxy.tuni.fi/xmedia/duo/duo17712.pdf>

Perehdytys on jokaisen työntekijän oikeus. 2023. Pam. Viitattu 2.1.2024. [Perehdytys - PAM](#)

Perehdyttäjän TOP 10-muistilista. Työterveyslaitos n.d. Viitattu 19.10.23. [Perehdyttäjän TOP 10 -muistilista | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

Perehdyttäminen. 2021. Työsuojelu.fi. Viitattu 2.1.2024. [Perehdyttäminen - Työsuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)

Psykiatrinen hoito. N.d. Mielenterveystalo. Viitattu 17.10.2023. <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/psykiatrinen-hoito>

Reinsalo, P. & Kaltiala. 2019. Onko nuorisopsykiatrian poliklinikan potilaskunta muuttunut lähetemäärien kasvaessa? Viitattu 19.2.24. [Onko nuorisopsykiatrian poliklinikan potilaskunta muuttunut lähetemäärien kasvaessa? - Lääkärilehti \(lääkärilehti.fi\)](#)

Rovasalo, Aki. 2022. Yleistynyt ahdistuneisuushäiriö. Terveyskirjasto. Viitattu 3.1.2024. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00555>

Sairaanhoitaja. N.d. Mosaiikki. Viitattu 18.10.23. [Mosaiikki](#)

Sairaanhoitajan monet eri urapolut. N.d. Sairaanhoitajat. Viitattu 18.10.23. [Sairaanhoitajan monet eri urapolut | Sairaanhoitajat](#)

Sairaanhoitaja, sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma. N.d. Opintopolku. Viitattu 21.10.2023. <https://opintopolku.fi/konfo/fi/toteutus/1.2.246.562.17.00000000000000000421>

Sanasto. nd. Palveluvalikoima. Viitattu 23.3.24. [Palkon sanasto \(P-Ö\) - Palveluvalikoima](#)

Silvonen. 2020. Onnistunut perehdytys sitouttaa ja parantaa tuottavuutta. Viitattu 1.3.24. [Onnistunut perehdytys sitouttaa ja parantaa tuottavuutta • Brik](#)

Super. nd. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus. Viitattu 1.12.23. [Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ammattihenkilöillä on salassapito- ja vaitiolovelvollisuus - SuPer \(superliitto.fi\)](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2022. Lasten ja nuorten mielenterveysperusteiset käynnit 2020. Verkkosivu. Viitattu 4.1.2024. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144513/TR_21_2022_Lasten%20ja%20nuorten%20mielenterveysperusteiset%20k%C3%A4ynnit%202020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveydenhuoltolaki. 2010. Finlex. Viitattu 5.11.2023. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/2010132612828>

Tilastokeskus. 2022. Lasten kuolleisuus jatkaa alenemistaan, mutta nuorten kuolleisuudessa on huolestuttavia piirteitä. Viitattu 10.3.2024. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2022/lasten-kuolleisuus-jatkaa-alenemistaan-mutta-nuorten-kuolleisuudessa-on-huolestuttavia-piirteita/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 2 uud. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Työterveyslaitos. Nd. Kunnollinen perehdytys kannattaa aina. Viitattu 19.3.24. [Kunnollinen perehdytys kannattaa aina | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

Työterveyslaitos. Nd. Perehdytys lähtee suunnittelusta. Viitattu 19.3.24. [Perehdytys lähtee suunnittelusta | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

Työturvallisuuslaki 23.8.2002. Viitattu 15.10.23 [Työturvallisuuslaki 738/2002 - i\)](#)

Voutilainen N, Haapa T & Jokiniemi K. 2019. Sairaanhoidtajien perehdyttämisaosaaminen ja sen mittaaminen. Viitattu 15.10.23. [Tutkiva Hoitotyö 04/2019 \(tuni.fi\)](#)

Liitteet

Liite 1. Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset

Tutkimus	Tutkimuksen tarkoitus	Aineiston keruu, kohderyhmä	Keskeiset tulokset
Mikkola Piia. Miten selvittää uusien työntekijöiden osaamista? Tarkastelussa kysymys-vastaus-toiminta luentomuotoisessa perehdytyksessä. 2019.	Uusien työntekijöiden osaamisen selvittäminen luentomuotoisessa perehdytyksessä	Tarkastelun kohteena ovat perehdyttäjien esittämät, yleisön tietämystä selvittävät kysymykset. Tutkimusaineisto muodostui videokuvatuista perehdytysluennoista. Ensimmäisen kategorian kysymykset käsittelivät ennen perehdytystä hankittua tietoa. Toisen kategorian kysymykset liittyivät perehdytysprosessin aikana hankittuun tietoon.	Tutkimuksessa ilmeni, että kysymykset, jotka käsittelivät ennen perehdytystä hankittua tietoa, toimivat usein uuden keskusteluaiheen avaamisessa. Kysymyksillä pystyttiin arvioimaan työntekijöiden osaamista. Tutkimuksessa kävi ilmi, että tietämystä selvittävät kysymykset ovat keskeisemmässä asemassa, kuin kysymykset, jotka käsittelevät ennen perehdytystä hankittua tietoa.

<p>Aittovaara A, Kylmä J, Rauta S, Meriö A, Junttila K, Paavilainen E, Haapa T. 2022. Uusien työntekijöiden kokemukset perehdytyksestä ja sen aikaisesta oppimisesta leikkaus- ja tehosastoilla – laadullinen tutkimus. Tutkiva Hoitotyö 20(1), 20–29</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata uusien työntekijöiden kokemuksia perehdytyksestä ja sen aikaisesta oppimisesta.</p>	<p>Aineistona oli kyselytutkimuksen laadullinen aineisto. Avoimet vastaukset (55) analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.</p>	<p>Työntekijöillä oli pääosin myönteisiä kokemuksia perehdytyksestä. Työyhteisö koettiin perehdytystä ja oppimista edistävinä tekijöinä. Uudet työntekijät kokivat, että perehdytystä ja oppimista esti yhteisen linjan puuttuminen perehdytyksestä. Työntekijän yksilöllisyyden huomiotta jättäminen esti perehdyttämistä.</p>
<p>Katariina Pasila, Satu Elo & Maria Kääriäinen. Newly graduated nurses* orientation experiences: A systematic review of qualitative studies. 2017.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata vastavalmistuneiden sairaanhoitajien perehdyttämisen kokemuksia</p>	<p>Tutkimuksen aineisto kerättiin viidestä tietokannasta. Tutkimukset olivat vertaisarvioitua ja alkuperäiset tutkimukset, joissa selvitettiin vastavalmistuneiden sairaanhoitajien perehtymiskokemuksia.</p>	<p>Tutkimuksen tulokset osoittivat, että perehdytyksellä on suuri vaikutus siihen, miten vastavalmistuneet kokevat uransa alun.</p>
<p>Voutilainen N, Haapa T & Jokiniemi K. 2019. Sairaanhoitajien</p>	<p>Tarkoituksena oli kuvata perehdyttäjinä toimivien sairaanhoitajien</p>	<p>Aineisto kerättiin erilaisista tietokannoista. Tietokantojen lisäksi käytettiin</p>	<p>Tutkimuksessa huomattiin, että perehdyttämisosaaminen on moniulotteista ja sitä vahvistavat perehdyttäjän</p>

perehdyttämisaaminen ja sen mittaaminen. Tutkiva hoitotyö 17(4), 3–13.	perehdyttämisaamista.	manuaalista hakua. Aineisto muodostui 11 kansainvälisestä artikkelista.	ammatilliset ja henkilökohtaiset ominaisuudet sekä perehdyttämiskoulutus.
Caroline Kamau. 2014. Effects of shadowing and supervised on-the-job inductions on mental health nurses.	Tutkimuksessa selvitetään perehdytyksen vaikutusta mielenterveyshoitotyössä.	Tutkimuksen tiedot kerättiin valtakunnallisella kyselyllä, johon työntekijät kutsuttiin osallistumaan täyttämällä lomake eri näkökulmista ja työkokemuksistaan. Vastauksia saatiin 5337 mielenterveyden parissa työskenteleviltä sairaanhoitajilta.	Tutkimus osoitti, että mitä enemmän työperäistä stressiä koettiin, sitä huonompi työsuoritus ja asenne on organisaatioon. Perehdyttämisen läsnäolo vastasi alhaisempaa työperäistä stressiä, parempaa työsuoritusta ja myönteisempää asennetta.
Kronström, K., Tiri, E. & Sourander, A. 2023. Nuorisopsykiatrian osastohoito Suomessa 2000–2018. 2023. Tutkimusmaa: Suomi.	Tarkoitus kerätä tarkempaa tietoa nuorisopsykiatrian osastohoidon muutoksesta sekä ruuhkautumisesta, huomioiden lääkehoito, diagnoosit ja hoidon kesto.	Kerätty tietoa nuorisopsykiatriassa osastoilla olleista potilaista vuosina 2000, 2011 ja 2018. Menetelmänä kyseilylomakkeet, joilla kartoitettu potilaan taustoja, käytössä olevaa lääkitystä, oireilua	Itsetuhoisuudessa ei ole merkittäviä muutoksia välillä 2000–2018. Psykoosilääkitys on lisääntynyt, mutta psykoosidiagnoosit vähentyneet. Tähän syynä todennäköisesti psykoosilääkkeiden käyttö laajemmin mielenterveydenhäiriöissä. Nuorten hoitoaika lyhentynyt tässä ajassa noin kolmanneksen.

		sekä itsetuhoisuutta.	Toimintakyky tutkimuksen mukaan nuorilla heikentynyt hieman.
Lyyra, N., Juntila, N., Tynjälä, J. & Välimaa, R. Nuorten yksinäisyys on yhteydessä lisääntyneeseen oireiluun ja lääkkeiden käyttöön. 2019. Tutkimusmaa:Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on selvittää, kuinka yleistä on nuorten yksinäisyys ja mikä yhteys nuorten yksinäisyydellä on psykosomaattiseen oireiluun sekä lääkkeiden käyttöön.	Aineistona on käytetty kansallisesti edustavaa koululaistutkimusta (WHO). Kyselyyn vastasi 7. ja 9. luokilta 1798 oppilasta keväällä 2018.	Yksinäisyys on yleistynyt yläkoulun aikana. Lähes joka kuudes 15-vuotias tunsi itsensä melko yksinäiseksi. He raportoivat muita yleisemmin vatsa-, pää- ja selkävivusta, lisäksi nuorilla oli enemmän hermostuneisuutta ja univaikeuksia. Kyseisiin vaivoihin he käyttivät jopa kolme kertaa muita enemmän lääkkeitä.
Granö, N., Edlund, V., Nikula, M., Hintikka, M. & Ranta, K. Varhaisten mielenterveyshäiriöiden tunnistaminen ja hoito perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä. 2021.	HYKS- varhain on nuorisopsykiatrian konsultaatioryhmä, joka tukee perustasolla tapahtuvaa nuorten mielenterveys-työtä.	Toiminnassa tarkasteltiin vuonna 2017 varhain-toimintapidekoodilla kirjattuja nuorten käyntitietoja.	Seuranta-aikana 30,8 % nuorista ohjattiin nuorisopsykiatriseen erikoissairaanhoidon ja 69,2% ohjattiin perusterveydenhuoltoon Varhain-työryhmässä käynneistä nuorista.

<p>Oulasmaa, L., Riala, K. & Riipinen, P. Nuoren mielenterveyshäiriö ja joutuminen väkivaltarikoksen uhriksi.</p>	<p>Mielenterveyden häiriöistä kärsivien riski joutua väkivallan uhriksi on suurempi kuin muun väestön, ja se on nuoruusiässä suurimmillaan. Selkeimmin yhteydessä väkivallalle altistumiseen ovat päihdehäiriöt ja eri eksternalisoivat häiriöt (käytöshäiriöt).</p>	<p>Esimerkiksi kerätty tietoa alakäisenä nuorisopsykiatrisessa osastohoidossa olleiden altistumisesta väkivallalle.</p>	<p>Tutkimustuloksissa näkyi päihteiden käytön osuus väkivaltarikoksissa kuin uhriksi joutumisissa, erityisesti nuorilla mielenterveyshäiriöisillä. On myös osoitettu vakavien mielenterveyden häiriöiden lisäävän väkivaltaista käyttäytymistä, mikä myös osaltaan altistaa joutumista väkivallan uhriksi. Muita tekijöitä on muun muassa päihteiden käyttö, huonot asuinolot, köyhyys ja sosiaalisten suhteiden vaikeudet sekä nuori ikä.</p>
<p>Reinsalo, P. & Kaltiala, R-K. Onko nuorisopsykiatrian poliklinikan potilaskunta muuttunut lähete-määrien kasvassa?2019. Tutkimusmaa: Suomi</p>	<p>Nuorisopsykiatristen palvelujen tarve on kasvanut koko 2000-luvun ajan. Tutkimuksessa selvitetään, että onko oirekuva muuttunut.</p>	<p>Tampereen yliopistollisen sairaalan rekistereistä poimittiin tietoja (vuosilta 2004, 2014 ja 2017) 100 peräkkäisestä nuorisopsykiatriseen avohoitoon lähetteellä ensikäynnille tulleesta potilaasta.</p>	<p>Potilaiden välillä ei tullut esiin paljoa eroavaisuuksia. Vahingollista seksuaalikäyttäytymistä sekä liiallista alkoholin käyttöä oli vuonna 2014 ja 2017 vähemmän kuin 2004. Vuonna 2017 kirjattiin enemmän itsetuhoista käyttäytymistä, masennusta, psykoosioireita, impulsiivisuutta, keskittymisenhaasteita sekä ahdistusta kuin aiemmin.</p>

Liite 2. Pelkistäminen

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Uusien työntekijöiden perehdyttäminen on vuorovaikutusta, jossa tieto ja osaaminen ovat tärkeässä asemassa. Yksi perehdytyksen keskeinen tavoite onkin se, että perehdytettävät omaksuisivat perehdytysohjelman aikana uudessa työssä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja	Vuorovaikutus on merkittävässä roolissa perehdyttämisessä. Perehdyttämisessä keskeinen tavoite on omaksua uudessa työssä tarvitsevaa tietoa ja taitoa.	Perehdytysosaaminen	Perehdytys hoitotyössä	Sairaanhoidon perehdytys nuoriopsykiatriseen hoitotyöhön
Newly graduated nurses' orientation experiences were divided into four main categories: experiences related to orientation arrangements; experiences related to the preceptor; experiencing role transition during the orientation and suggestions for changes based on orientation experiences.	Perehdytysjärjestelyihin liittyvät kokemukset, roolinvaihdon kokeminen ja muutosehdotukset	Perehdytyksen vaikutus hoitotyöntekijään		
Laadukas perehdytys muodostuu perehtyjän yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistamisesta, perehdytyksen tavoitteellisuudesta ja sen vakioidusta sisällöstä sekä	Perehdyttäjä on merkittävä rooli	Perehdytysosaaminen		

<p>jatkuvasta arvioinnista. Perehdyttäjillä on merkittävä rooli perehdytysprosessin toteuttamisessa. Perehdyttämisaikana on moniulotteista, jota vahvistaa perehdyttäjän ammatilliset ja persoonalliset ominaisuudet, sekä perehdyttämiskoulutus.</p>	<p>perehdytyksen toteuttamisessa.</p>			
<p>Globally, there is a serious shortage of mental health professionals. The process through which new mental health nurses are socialized in the workplace could be a key method of forestalling work-related stress. Shadowing and supervised on-the-job inductions also have the potential to reduce work-related stress.</p>	<p>Hyvä perehdytys mielenterveyshoitajille voisi vähentää työuupumusta sekä auttaa sairaanhoitajien työsuoritusta.</p>	<p>Perehdytyksen vaikutus hoitotyöntekijään.</p>		
<p>Viime vuosina nuorisopsykiatrian lähettiläisten määrä on ollut jatkuvassa kasvussa. Samaan aikaan kohorttitutkimuksissa todetaan diagnosoitujen mielenterveyshäiriöiden määrän ja hoidossa olevien nuorten määrän kasvaneen.</p>	<p>Nuorisopsykiatrian lähettiläisten määrä on kasvussa. Myös mielenterveyshäiriöiden ja hoidossa olevien nuorten määrä ovat kasvussa.</p>	<p>Nuorten mielenterveyso Ongelmien kasvu Lähetemäärien lisääntyminen</p>	<p>Nuorisopsykiatrian erityispiirteet</p>	<p>Nuorisopsykiatrian hoitotyö</p>

<p>Nuoren henkilön mielenterveyskuntoutuksen tavoitteet liittyvät useimmiten nuoruusiän kehityksen häiriintymiseen. Vaikeuksia voi olla koulutuksessa ja ammatinvalinnassa, sosiaalisessa osallistumisessa tai ihmissuhteissa.</p>	<p>Nuorella voi olla vaikeuksia koulutukseen, ammatinvalintaan ja ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa</p>	<p>Nuoruusiän kehitys ja sen haasteet</p>		
<p>Masennusriskissä ovat mm. nuoret, joilla on masennusoireita, jotka ovat vaativia itseään kohtaan, jotka ovat äskettäin kokeneet menetyksiä tai traumaattisia tapahtumia tai joiden vanhemmalla on mielenterveys- tai päihdehäiriö.</p>	<p>Masennusriskissä ovat nuoret, jotka mm. ovat kokeneet menetyksiä ja traumaattisia kokemuksia.</p>	<p>Mielialaoireilun taustaa</p>	<p>Mielenterveysongelmiin liittyvät taustat ja muut tekijät</p>	
<p>Varhaisten mielenterveyshäiriöiden tunnistaminen ja hoito perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä</p>	<p>Mielenterveyshäiriöiden tunnistaminen</p>	<p>Oireilun tunnistaminen Hoitomuotoja</p>		
<p>Mielenterveyden häiriöistä kärsivien riski joutua väkivallan uhriksi on suurempi kuin muun väestön, ja se on nuoruusiässä suurimmillaan.</p>	<p>Väkivallan riski on suurempi mielenterveys ongelmista kärsiville</p>			